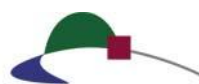

Quickscan Natuurwetgeving

Herontwikkeling erf BeekwegZ4a, Buurse

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quickscan Natuurwetgeving

Herontwikkeling erf BeekwegZ4a, Buurse

Definitief

Opdrachtgever

De heer G.J. van Heek
Echelpoel 8
7595 KA Weerselo

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Postbus 53
7470 AB Goor
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 33 15
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P5616
Datum: 25-1-2013
Projectleider: G. Lubbers
Opgesteld: G. Lubbers
Gecontroleerd: R.J. Koops

© Eelerwoude 2013, niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van Eelerwoude bv.
De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Ligging en begrenzing projectgebied	5
2	HUIDIGE SITUATIE & VOORGENOMEN ONTWIKKELINGEN	8
2.1	Huidige situatie	8
2.2	Voorgenomen ontwikkelingen	8
3	FLORA- EN FAUNAWET	10
3.1	Flora- en faunawet beschermd flora en fauna	10
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	11
3.3	Ecologische Hoofdstructuur	12
4	METHODE	15
4.1	Bureauonderzoek	15
4.2	Veldonderzoek	15
5	ONDERZOEKSRESULTATEN & ANALYSE	16
5.1	Inleiding	16
5.2	Flora	16
5.3	Broedvogels	16
5.4	Vleermuizen	17
5.5	Landgebonden zoogdieren	18
5.6	Amfibieën en reptielen	19
5.7	Overige beschermde soorten	19
6	CONCLUSIES EN ADVIES	21
6.1	Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	21
6.2	Flora- en faunawet	21
6.3	Rekening houden met (broed)vogels	21
	LITERATUURLIJST	23
	BIJLAGEN	24

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In september 2012 is in opdracht van de initiatiefnemer een verkennend onderzoek ('Quickscan') uitgevoerd in het kader van natuurwetgeving. Het onderzoek is noodzakelijk in verband met de voorgenomen herontwikkeling van het erf Beekweg Z4a in Buurse (figuur 1) Met dit onderzoek wordt de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten in en rond het plangebied onderzocht. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkelingen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Het onderzoek heeft bestaan uit een eenmalig veldbezoek aan het plangebied en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde planten- en diersoorten.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

De projectlocatie ligt ten oosten van de dorpskern van Buurse aan de Buurserbeek. De nieuwe meander in de beek vormt de zuidgrens van het plangebied. Het kaartbeeld geeft een overzicht van de situatie voor de herinrichting van de beek en is gebaseerd op de kadastrale begrenzing. Figuur 1 geeft een overzicht.

Figuur 1. Ligging en begrenzing projectgebied (rode arcering). De inzet geeft de ligging van het plangebied ten oosten van Buurse aan (rode cirkel).

1. Jachthuis.

2. Graslandperceel ten oosten van het jachthuis.

3. Buurserbeek ter hoogte van nieuwe meander.

4. Toegangsweg naar jachthuis (situatie september 2012).

Figuur 2. Overzicht van het projectgebied.

2

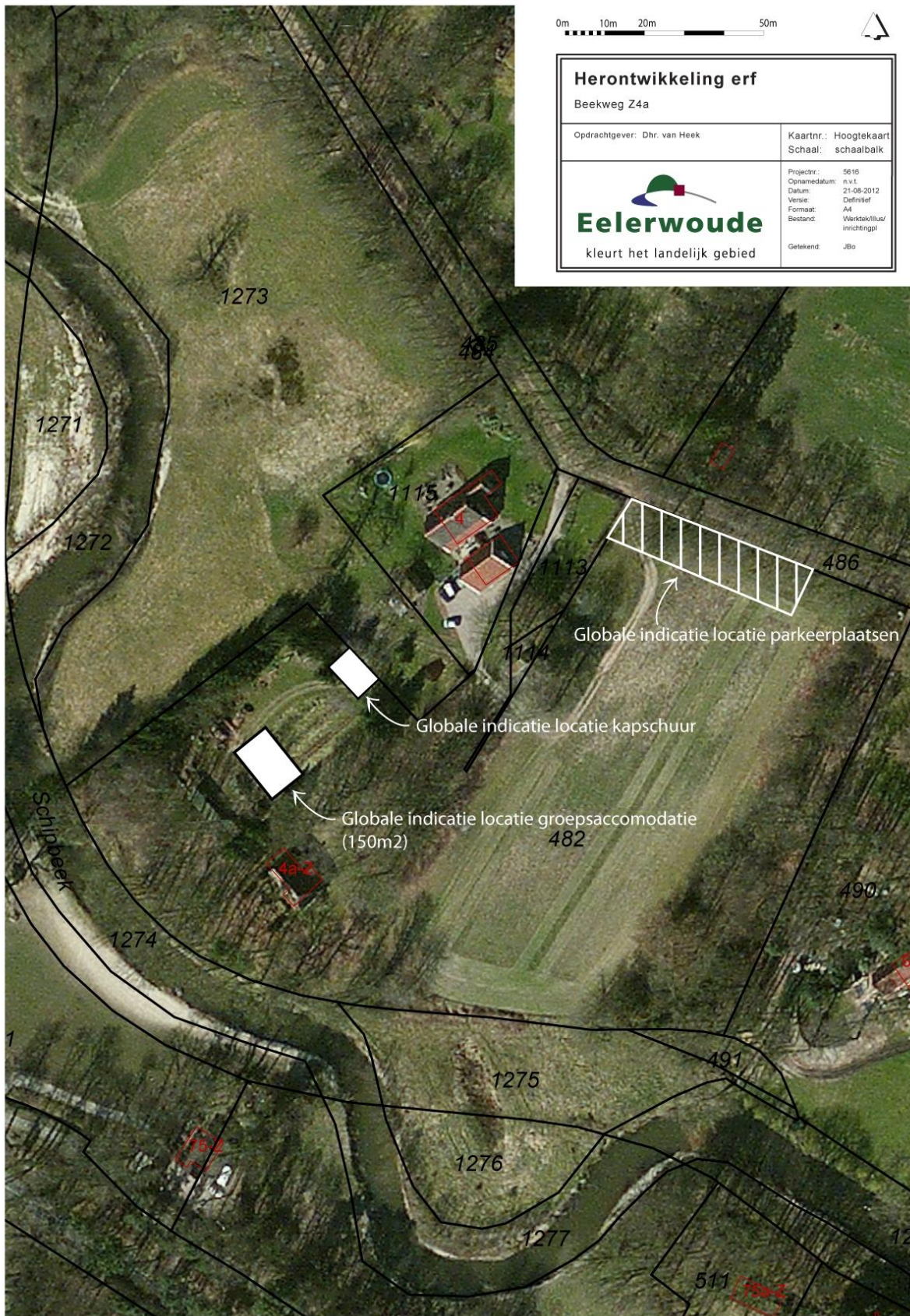
HUIDIGE SITUATIE & VOORGENOMEN ONTWIKKELINGEN

2.1 Huidige situatie

De foto's op de voorgaande pagina geven een impressie van het plangebied. Het plangebied bestaat grotendeels uit grasland. Het perceel ten oosten van het jachthuis was tot voor kort in gebruik als akker. Het perceel ten noorden van het jachthuis is in gebruik als boomkwekerij, tevens staan hier enkele half-open schuren voor houtopslag. De beek is vergraven door de aanleg van een nieuwe meander en voorzien van een smalle strook met oevervegetatie. Steilranden ontbreken. Ter hoogte van de oude beekloop is in het grasland een natte ruigte aanwezig met wat opslag van wilg en zwarte els. Het jachthuis is voorzien van een rieten dak, deels met dakpannen en ligt verhoogd in het landschap. Een spouwmuur ontbreekt, de zolderruimte wordt gesplitst in twee delen door een poortvormige, open doorgang. De zolderruimte is niet in gebruik, de beneden etage wordt onregelmatig gebruikt door recreanten tijdens de zomerperiode en een enkele keer bij jachtpartijen. In het pand is een schouw en schoorsteen aanwezig, verwarming ontbreekt. De omgeving rond het pand wordt niet verlicht, ook langs de toegangsweg komt geen straatverlichting voor. Het bos binnen het plangebied bestaat voornamelijk uit loofhout in de vorm van eik, beuk, grauwe abeel. In de bosranden komt veel Amerikaanse vogelkers voor, plaatselijk met Japanse duizendknoop. Een struiketage is nauwelijks in de boselementen aanwezig. Met name in het bosperceel rond het jachthuis is plaatselijk oude beplanting aanwezig in de vorm van eik en beuk met een diameter op borsthoogte van 60 tot 65 cm.

2.2 Voorgenomen ontwikkelingen

Figuur 3 geeft een globaal overzicht van de voorgenomen plannen. Ten behoeve van de ontwikkelingen wordt de aanwezige beplanting zoveel mogelijk gehandhaafd. In de plannen is voorzien in de restauratie en renovatie van het jachthuis en de aanleg van een half-verharde toegangsweg dat tevens de geplande groepsaccomodaties en nieuwe kapschuur ontsluit. De aanwezige half-open schuren voor houtopslag en de aanwezige boomkwekerij zullen daarbij verdwijnen. Ten aanzien van de buitenverlichting van het terrein vinden geen grote wijzigingen plaats. Wel is het aannemelijk dat de omgeving van de nieuwe groepsaccomodaties enigszins wordt verlicht. Ter hoogte van de natte laagte langs de Buurserbeek wordt een nieuwe poel aangelegd (niet op kaart). De overige terreindelen en elementen blijven ongewijzigd aanwezig.

Herontwikkeling erf Beekweg Z4a	
Opdrachtgever: Dhr. van Heek	Kaartnr.: Hoogtekaart Schaal: schaalbalk
 Eelerwoude kleurt het landelijk gebied	
Projectnr.: 5616 Opnamedatum: n.v.t. Datum: 21-08-2012 Versie: Definitief Formaat: A4 Bestand: Werktekening/ inrichtingpl	Getekend: JBo

Figuur 3. Globaal overzicht van de voorgenomen ontwikkelingen (Bron: Eelerwoude, augustus 2012).

3

FLORA- EN FAUNAWET

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998 en EHS-beleid) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

3.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is daarom geen ontheffing nodig. Op deze groep van soorten wordt in dit onderzoek niet uitgebreid ingegaan. Voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 2.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Op circa 400 meter afstand ligt het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. Het Natura 2000-gebied is begrensd voor de in tabel 1 weergegeven habitattypen en habitatsorten.

Habitattypen	
H2310	Stuifzandheiden met struikhei
H3130	Zw akgebufferde vennen
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)
H5130	Jeneverbesstruw elen
H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)
H7120	Herstellende hoogvenen
H91D0	Hoogveenbossen
Habitatsorten	
H1145	Grote modderkruiper
H1166	Kamsalamander

Figuur 4. Ligging en begrenzing Natura 2000 gebied Buurserzand & Haaksbergerveen (geel). Het plangebied is weergegeven met een rode cirkel (bron: Google maps, 2013)

Tabel 1. Overzicht van habitattypen en habitatsorten van het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen.

De geplande groepsaccommodatie is beperkt van omvang en geschikt voor kleine groepen recreanten. Gelet op de afstand van de projectlocatie tot het Natura 2000-gebied en de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkelingen, kunnen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied worden uitgesloten. Een nadere toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt niet noodzakelijk geacht.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur

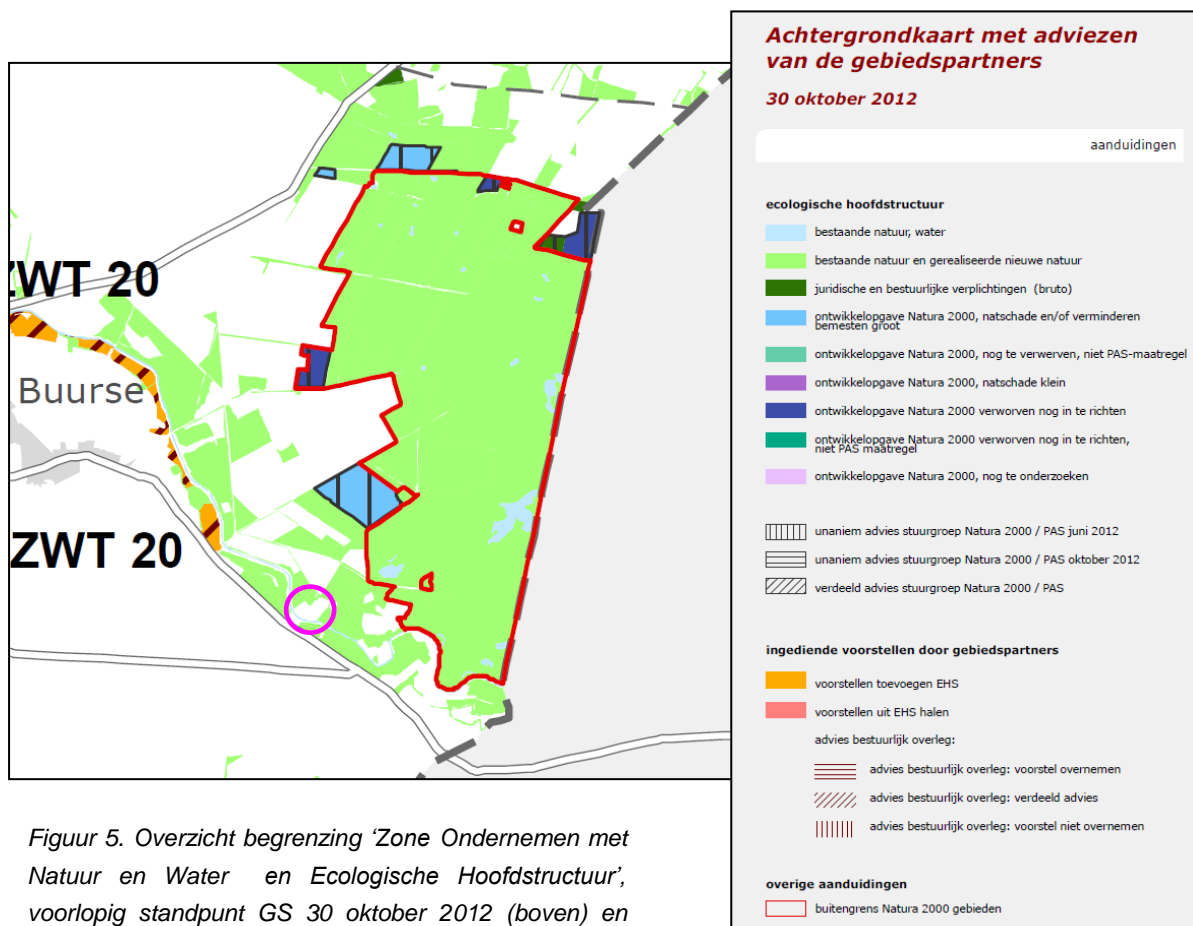
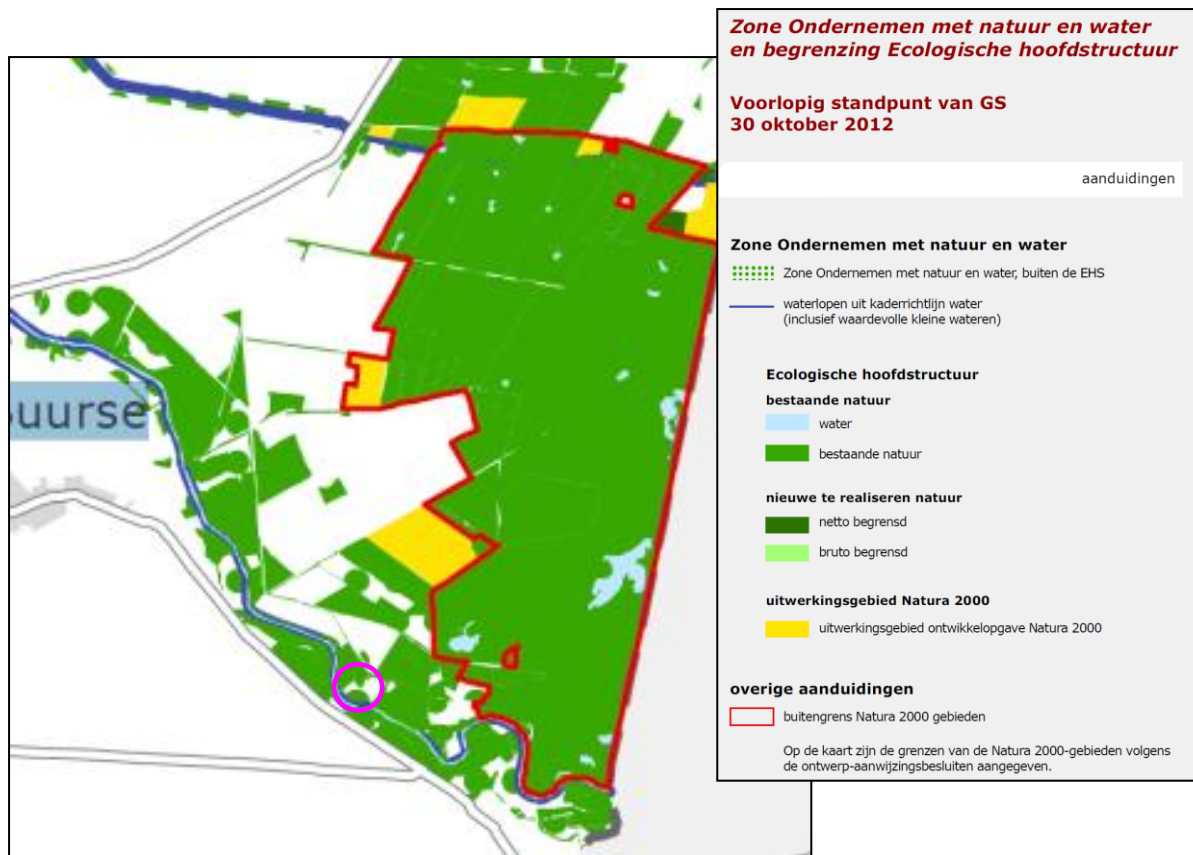
De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies) uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Bij het schrijven van deze rapportage heeft Gedeputeerde Staten op 30 oktober 2012 een voorlopig standpunt ingenomen over de (her)begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, inclusief de ontwikkelopgave Natura 2000 en de uitgangspunten en begrenzing van de Zone Ondernemen met Natuur en Water. Op 28 november 2012 hebben Gedeputeerde Staten de Provinciale Staten over de voorgenomen begrenzing Ecologische Hoofdstructuur geconsulteerd. Gedeputeerde Staten hebben de Statencommissie gevraagd of de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur en de uitgangspunten en begrenzing van de Zone Ondernemen met Natuur en Water inhoudelijk en procesmatig voldoende basis bieden om in de ontwerp Omgevingsvisie op te nemen en deze ter inzage te leggen. De meerderheid van de Statencommissie reageerde positief.

Op basis van het advies van Provinciale Staten heeft Gedeputeerde Staten een ontwerp begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur en de Zone Ondernemen met Natuur en Water in de ontwerp Omgevingsvisie opgenomen. De ontwerp Omgevingsvisie ligt vanaf 11 januari 2013 zes weken ter inzage. Iedereen kan dan met een zienswijze reageren op de ontwerp Omgevingsvisie en Omgevingsverordening met daarin de voorgestelde begrenzing en het voorgestelde beleid voor de Ecologische Hoofdstructuur en voor de Zone Ondernemen met Natuur en Water (*bron: www.overijssel.nl*).

Het plangebied ligt in de huidige situatie geheel binnen de begrensde EHS en is begrensd als 'bestaande natuur', 'nieuwe natuur gerealiseerd' en 'nieuwe natuur nog te realiseren' (www.gisopenbaar.overijssel.nl). De nieuwe meander ligt binnen de zone 'natuur nog te realiseren' en is inmiddels dus gerealiseerd.

In het kaartbeeld dat het voorlopig standpunt van de provincie weergeeft in het kader van de herbegrenzing is het plangebied begrensd als 'Zone ondernemen met natuur en water, buiten de EHS' (figuur 5). In deze situatie valt de ontwikkelingslocatie dus buiten de begrensde EHS. Het lijkt niet waarschijnlijk dat deze situatie wijzigt naar aanleiding van de inspraak die op dit moment plaatsvindt.

Figuur 5. Overzicht begrenzing 'Zone Ondernemen met Natuur en Water en Ecologische Hoofdstructuur', voorlopig standpunt GS 30 oktober 2012 (boven) en Adviezen gebiedspartners (onder) (bron: www.overijssel.nl). Plangebied in roze cirkel.

In de huidige situatie is het plangebied dus nog begrensd als EHS. Door de aard, omvang en kleinschaligheid van de voorgenomen ontwikkelen is het echter niet waarschijnlijk dat dit afbreuk doet aan het behoud, herstel en de ontwikkeling van wezenlijke kenmerken of waarden van de begrensde EHS. Er is naar verwachting geen sprake van significante negatieve effecten op de EHS. In de nieuwe situatie valt de ontwikkelingslocatie buiten de begrensde EHS en is deze aangemerkt als 'Zone ondernemen met water en natuur'. De voorgenomen ontwikkelingen sluiten daar goed bij aan.

Verwacht wordt dat deze beknopte toetsing aan de EHS afdoende is. Nadere acties worden niet noodzakelijk geacht. Geadviseerd wordt om de herijkingskaart na vaststelling door de provincie nogmaals te (laten) bekijken om te beoordelen of er structurele wijzigingen hebben plaatsgevonden. Bij twijfel of onduidelijkheden wordt geadviseerd om contact op te (laten) nemen met de provincie Overijssel.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een veldbezoek op 3 september 2012 en aanvullende informatie uit diverse literatuurbronnen.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van informatie uit een aantal provinciale en/of regionale verspreidingsatlassen en rapporten. Voor een overzicht van geraadpleegde bronnen verwijzen we u naar de literatuurlijst. Tot slot is de site www.waarneming.nl gecontroleerd op aanvullende waarnemingen uit de periode van 1 januari 1900 tot 1 januari 2013.

4.2 Veldonderzoek

Het veldbezoek op 3 september 2012 was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald. In verband met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen is het jachthuis geïnspecteerd waarbij tevens de zolders zijn onderzocht op sporen of aanwezigheid van vleermuizen en een soort als steenmarter. Vervolgens is met behulp van een batdetector 's avonds een indruk verkregen van de aanwezige vleermuizen in het gebied. Dit veldwerk is uitgevoerd met behulp van twee bat-detectoren (Petterson D100 en D240x).

Het veldwerk is uitgevoerd door de heer G. Lubbers, werkzaam als ecologisch adviseur bij Eelerwoude te Goor. Genoemde persoon heeft een meerjarige ervaring met veldonderzoek naar diverse soortgroepen waaronder vleermuizen. Tijdens de diverse veldbezoeken zijn waarnemingen verzameld van eventuele andere, relevante beschermde soorten.

5

ONDERZOEKSRESULTATEN & ANALYSE

5.1 Inleiding

In de nu volgende beschrijving van de onderzoeksresultaten en analyse richten we ons in hoofdzaak op de groep van strikt(er) beschermde soorten (tabellen 2 en 3 Flora- en faunawet).

5.2 Flora

5.2.1 Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Langs een bosrand kunnen enkele exemplaren van de licht beschermde brede wespenorchis voorkomen. Het plangebied is niet geschikt als groeiplaats voor strikt(er) beschermde soorten.

5.2.2 Effecten en toetsing

In het plangebied zijn geen (strikt) beschermde plantensoorten aangetroffen. De mogelijk aanwezige brede wespenorchis valt onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling op de ontheffingsplicht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor flora niet noodzakelijk, ook niet voor de mogelijk aanwezige brede wespenorchis.

5.3 Broedvogels

5.3.1 Voorkomen en functie

In en rondom het plangebied komen diverse soort (broed)vogels voor. De volgende vogelsoorten zijn tijdens het veldbezoek waargenomen; merel, winterkoning, koolmees, zanglijster, boomkruiper en putter. Er zijn binnen het plangebied geen vogelsoorten aangetroffen die jaarrond gebruik maken van vaste rust- en verblijfplaatsen. Het plangebied is voor een aantal van deze soorten in principe geschikt, maar aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten zou zijn opgemerkt. Er zijn binnen het plangebied geen steilranden, bruggen of duikers aangetroffen die een functie kunnen hebben als verblijfplaats voor ijsvogel en grote gele kwikstaart, die op diverse plaatsen langs de Buurserbeek en vergelijkbare beken in de omgeving voorkomen. Het jachthuis heeft geen functie voor gebouwbewonende soorten als bijvoorbeeld de huismus of steenuil. Er zijn tijdens de veldinspectie geen (oude) vogelnesten aangetroffen.

5.3.2 Effecten en toetsing

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. De genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Binnen het plangebied komen diverse (broed)vogelsoorten voor. De locaties waarbinnen de voorgenomen ontwikkelingen plaatsvinden hebben geen bijzondere betekenis of functie voor vogels, bijvoorbeeld als nestlocatie of belangrijk foerageergebied. Verwacht wordt daarom dat de voorgenomen ontwikkelingen geen negatief effect hebben op deze soortgroep, mits rekening wordt gehouden met broedende vogels. Nadere vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet worden niet noodzakelijk geacht.

5.4 Vleermuizen

5.4.1 Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek in september 2012 zijn tenminste vier vleermuissoorten binnen het projectgebied vastgesteld. Het gaat om vrij algemene soorten te weten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en rosse vleermuis. Laatvlieger en gewone dwergvleermuis zijn gebouwbewonende soorten, de waargenomen rosse vleermuis en watervleermuizen verblijven overdag in boomholten.

Van de gewone dwergvleermuis zijn enkele foeragerende dieren waargenomen, vermoedelijk afkomstig uit bebouwing net buiten het projectgebied. Rond de woning foerageerde korte tijd een watervleermuis, gedetermineerd aan de hand van een geluidsopnames en analyse in Batsound. Van de laatvlieger werd slechts één langsvliegend exemplaar waargenomen. De rosse vleermuis heeft een verblijfplaats in een boomholte binnen of net buiten het plangebied. Vroeg in de avond werden tenminste acht uitvliegende dieren waargenomen uit bomen net ten zuiden van het jachthuisje, mogelijk aan de overzijde van de Buurserbeek. In en rond het plangebied en de Buurserbeek zijn aanvullend waarnemingen bekend van gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis (*Douma et al., 2011*).

In het jachthuis zijn tijdens de veldinspectie geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen. De zolders in het gebouw zijn in principe geschikt voor een gebouwbewonende soort als gewone grootoorvleermuis. Een spouwmuur ontbreekt, wel zijn op diverse plaatsen mogelijkheden voor enkele vleermuizen om weg te kruipen achter houtbeschoot. Ook de aanwezige houtstapels kunnen een functie hebben als zomerverblijfplaats voor enkele exemplaren van soorten als ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Voor overwinterende vleermuizen zijn binnen het plangebied geen mogelijkheden voorhanden, met uitzondering van boomholten in enkele oude eiken en andere bomen. Deze zouden een functie kunnen hebben voor rosse vleermuis, die vooral in boomholten overwintert.

5.4.2 Effecten en toetsing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van vleermuizen, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief hun functionele leefomgeving in de vorm van foerageergebied en vliegroutes) is verboden. Verstoring kan ook optreden door wijzigingen in de verlichting van een gebied.

Het is niet waarschijnlijk dat de ontwikkelingslocaties een belangrijke functie hebben voor vleermuizen. Het jachthuis heeft mogelijk een functie als (tijdelijke) verblijfplaats voor enkele vleermuizen achter het houtbeschoot. Er zijn echter geen sporen aangetroffen of waarnemingen gedaan die hierop wijzen. Het plangebied heeft naar verwachting geen bijzondere betekenis als foerageergebied of vliegroute. Aandachtspunt is wel de aanwezige Buurserbeek die belangrijk kan zijn als vliegroute of als foerageergebied voor een soort als watervleermuis, die bekend staat als gevoelig voor verstoring door verlichting. In de verlichting van het plangebied vinden echter geen structurele, grote wijzigingen plaats zodat effecten op vleermuizen ook hier kunnen worden uitgesloten.

Samengevat wordt geconcludeerd dat, indien er geen sprake is van een toename van verlichting ten opzichte van de huidige situatie, er geen negatieve effecten op vleermuizen worden verwacht. Het uitvoeren van nader (veld)onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt dan niet noodzakelijk geacht

5.5 Landgebonden zoogdieren

5.5.1 Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn sporen aangetroffen van mol en bosmuis. Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van diverse licht beschermde soorten als veldmuis, haas, konijn, egel, bunzing en vos (tabel 1 Flora- en faunawet). Ook komen er een aantal strikt(er) beschermde soorten voor: eekhoorn, steenmarter en das (*Douma, et al., 2011*). Eekhoorn komt vooral voor in bos en boselementen, de das op de overgangen naar het agrarisch landschap. De steenmarter is een typische cultuurvolger en wordt veel in de bebouwde omgeving en stadsranden aangetroffen.

Op de zolder is enige tijd geleden een steenmarter aangetroffen die hier vermoedelijk een nest met jongen heeft gehad (*informatie van eigenaar*). Tijdens de veldinspectie bleek de steenmarter niet meer aanwezig, ook werden er geen sporen (prooiresten, latrines etc.) meer aangetroffen. Aanwezigheid van de eekhoorn is niet vastgesteld, de te kappen beplanting is gecontroleerd op de aanwezigheid van mogelijke eekhoornnesten, deze zijn niet aangetroffen. Ook van de das zijn geen sporen aangetroffen.

5.5.2 Effecten en toetsing

Het is niet waarschijnlijk dat het plangebied een functie heeft als verblijfplaats voor strikt(er) beschermde soorten als eekhoorn, steenmarter en das. De voorgenomen ontwikkelingen zijn bovendien zeer beperkt in aard en omvang zodat negatieve effecten op strikter beschermde soorten kunnen worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

5.6 Amfibieën en reptielen

5.6.1 Voorkomen en functie

Binnen het plangebied kunnen een aantal algemene amfibieën worden verwacht. Het gaat om bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor strikter beschermde soorten als kamsalamander, heikikker en boomkikker is geen geschikt biotoop aanwezig.

Er zijn geen recente waarnemingen van reptielen uit het plangebied bekend (www.waarneming.nl). De omgeving van de Buurserbeek vormt een potentieel leefgebied voor de ringslang. De ringslang is echter al tientallen jaren niet meer in Twente waargenomen. Aanwezigheid van de soort is daarom zeer onwaarschijnlijk. Mogelijk wel aanwezig in structuurrijke bosranden, ruigten en houtwallen is de levendbarende hagedis, al is de soort grotendeels beperkt tot heideterreinen en schrale graslanden. Waarnemingen zijn bekend van het aangrenzende Haaksbergerveen en Buurserzand. Ook mogelijk aanwezig is de hazelworm, die vooral voorkomt in oude(re) en vochtige bossen en boselementen. Aanwezigheid van de adder wordt uitgesloten door het ontbreken van geschikt leefgebied. De populatie in het Haaksbergerveen ligt bovendien op een grote afstand van de projectlocatie.

5.6.2 Effecten en ontheffing

Met voorgenomen ontwikkelingen worden geen negatieve effecten op amfibieën en reptielen verwacht, omdat deze plaatsvinden buiten het potentiële leefgebied van deze soorten. Voor de strikter beschermde levendbarende hagedis en hazelworm is in beperkte mate leefgebied binnen het plangebied aanwezig, maar hier vinden geen ontwikkelingen plaats. Nadere vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet worden niet noodzakelijk geacht.

5.7 Overige beschermde soorten

5.7.1 Voorkomen en functie

Uit de Buurserbeek / Schipbeek is het voorkomen van een drietal beschermde vissoorten bekend. Het gaat om waarnemingen in de Buurserbeek ten noordoosten van Neede van kleine modderkruiper en bittervoorn (*Van Kessel & Kranenbarg, 2012*). De strikt beschermde grote modderkruiper is in de omgeving alleen bekend uit het Haaksbergerveen. In de Vissenatlas Overijssel wordt de beschermde paling vermeld voor de omgeving van de Buurserbeek ten zuiden van Haaksbergen (*Crombaghs et al., 2002*). Van andere beschermde vissoorten als rivierdonderpad en beekprik zijn geen waarnemingen bekend.

Binnen het plangebied zijn geen nesthopen aangetroffen van beschermde mierensoorten. Voor wat betreft de overige in de Flora- en faunawet opgenomen soorten geldt dat deze dusdanig zeldzaam zijn en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen als heide, hoogveen en laagveen, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervult.

5.7.2 Effecten en ontheffing

Van negatieve effecten op vissen is geen sprake omdat de werkzaamheden en ontwikkelingen niet in of direct rond de Buurserbeek plaatsvinden. Op de overige soorten worden geen effecten verwacht omdat deze soorten niet binnen of direct rond het plangebied aanwezig zijn. Nadere vervolgstappen zoals het aanvragen van een ontheffing of nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

6

CONCLUSIES EN ADVIES

6.1 Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Op basis van deze quickscan wordt een nadere toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet of Ecologische Hoofdstructuur (EHS) niet noodzakelijk geacht. Daarbij wordt uitgegaan van het voorstel waarbij het plangebied valt in de 'Zone ondernemen met natuur en water, buiten de EHS'. Het lijkt niet waarschijnlijk dat deze situatie wijzigt naar aanleiding van de inspraak die op dit moment plaatsvindt. Indien het plangebied binnen de begrensde EHS blijft vallen kan een nadere toetsing aan de EHS noodzakelijk zijn. Geadviseerd wordt om in deze situatie contact op te (laten) nemen met het bevoegd gezag (Provincie Overijssel) om advies.

6.2 Flora- en faunawet

Geconcludeerd wordt dat het projectgebied een geschikt leefgebied vormt voor een aantal beschermde planten- en diersoorten. Het gaat vooral om algemene en licht beschermde soorten, met name amfibieën en zoogdieren. Met de voorgenomen ruimtelijke ingrepen gaat weliswaar leefgebied verloren, maar van negatieve effecten op populaties is geen sprake. Wel kunnen op individueel niveau (tijdelijk) negatieve effecten optreden, bijvoorbeeld door verlies van leefgebied. Deze licht beschermde soorten behoren tot de categorie 'niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen'. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Negatieve effecten op strikt(er) beschermde soorten als vogels en vleermuizen worden met de voorgenomen ontwikkelingen niet verwacht. Negatieve effecten op deze strikt(er) beschermde soorten worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Tot slot wordt opgemerkt dat (structurele) wijzigingen in de planontwikkeling kunnen leiden tot andere effecten en daarmee tot andere conclusies in het kader van deze natuurwettoetsing

6.3 Rekening houden met (broed)vogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van

beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

LITERATUURLIJST

- Crombaghs, B.H.J.M., N. v.d. Berg & A.B. Goutbeek, 2002. *Vissen in Overijssel – verspreidingsatlas van zoetwatervissen in stromende en stilstaande wateren in Overijssel*. Provincie Overijssel / Limes Divergens, Zwolle/Nijmegen.
- Douma, M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode, 2011. *De zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010*. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Koninklijke Vermande (1999-2009) Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5, SDU Uitgeverij, Den Haag
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2004) *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.
- Van Kessel, N. & J. Kranenbarg, 2012. *Vissenatlas Gelderland. Ecologie en verspreiding van zoetwatervissen in Gelderland*. Uitgeverij Profiel, Bedum.

www.waarneming.nl

BIJLAGEN

Bijlage 1. Toelichting Flora- en faunawet

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregelgeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;

- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren

schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken. Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het *'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'*, ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is.

De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3. Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermd vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.